

Posudek k disertační práci Marka Škubala

Jedním z důvodů, proč jsem přijal Marka Škubala k doktorskému studiu do ateliéru kresby, bylo netradiční téma, které si zvolil. Kvitoval jsem, že se zaměřil na oblast v dějinách kultury, která není příliš zmapovaná, což dávalo doktorskému studiu smysluplnost. Přesvědčivá byla i šíře záběru, kterou se rozhodl v této ikonografii zmapovat. Marek byl nepřehlédnutelný již jako student v sochařském ateliéru Jindřicha Zeithammla. Jeho sochy, kresby či reliéfy vykazovaly již tenkrát precizní provedení a vyhraněný obsah. Téma disertační práce je vlastně logickým a plynulým pokračováním jeho započaté umělecké cesty.

Hlavně její praktická část, kterou nazval „Bůh odporných věcí“. Jedná se o cyklus scratchboardů, kreseb vyškrabávaných do tenké folie černé barvy, nanesené na tvrdý karton. Je to poměrně těžká technika, která vyžaduje od autora trpělivost, přesnost provedení a jasnou vizi ztvárněného. Marek k jednotlivým kresbám přistupoval spíše jako médium, které se nechá vést jakýmisi praobrazy z podvědomí. Ty zaznamenává až s puntičkářskou přesností a stává se svérázným obhájcem odporných věcí. S pozoruhodnou soustředěností na téma a téměř nutkavým způsobem zkoumá červa tak dlouho, dokud neuvidí jeho další podobu. Jako by se sám stal červem a přetvářel smrt v život. Se zaujatostí vědce pak divákovi předkládá svůj objev. Pro pozorovatele, bylo velice napínavé sledovat tuto nevysychající mnohotvárnost a proměnlivost kreseb. Přitom centrální kompozice jednotlivých desek, stejně jako jejich námět zůstávaly neměnné. Podoby „odporného Boha“ se zjevovaly postupně, rozrůstaly se a rozvětvovaly do hmyzích ornamentů, připomínajících fraktály. Pro mne, jako pro školitele byl Marek relativně nenáročný doktorand. Měl jasný plán, který svědomitě naplňoval. O to náročnější bylo vstoupit do tohoto předem daného procesu a nějakým způsobem ho zvětšit a korigovat. Marek mi průběžně nosil již hotové kresby, u kterých byly případné opravy a připomínky pouze kosmetického rázu. Naše hlavní

diskuse se týkaly spíš následné instalace již hotových scratchboardů a otázek s ní souvisejících (ideální počet kreseb, jejich velikost, adjustace a podobně). Popsanou praktickou část dokončil Marek Škubal již před dvěma lety. Od té doby uspořádal několik výstav, kde byly kresby vystaveny. Vydal reprezentativní katalog, obsahující celý zmíněný cyklus s šedesáti pěti scratchboardy.

Teoretická část dizertační práce s názvem ARS VERMIBUS se věnuje zobrazování motivů červa v dějinách vizuální kultury a to především v Evropě. Klade si za cíl, alespoň částečně zmapovat danou tematickou oblast a uspořádat ji do ucelených kapitol s použitím obrazového materiálu. Tématu červa se v teorii vizuální kultury nevěnovala příliš velká pozornost a není mi známa publikace, která by se symbolice červa ve vizuálním umění zabývala. Je proto skvělé, že se Marek tohoto nelehkého úkolu ujal. Materiálu bylo hodně a přes to, že bylo Markovým záměrem popsat dané téma co možná nejobsáhleji, byla hned v prvopočátku nutná určitá selekce. Ale i tak se mi zdá záběr jednotlivých kapitol dost velký. Nutno říct, že doktorand věnoval hodně času vyhledávání a shromažďování vhodného materiálu, který by nejlépe ilustroval oblasti v umění, kde červ jako nositel obsahu hraje důležitou roli. Zde se opět projevila důslednost a možná až umanutost Markova přístupu. Podstatným krokem bylo také rozdělit vybraný materiál do tematických částí, viz. Obsah v publikaci. Myslím, že jednotlivé kapitoly jsou natolik nosné, obrazově a symbolicky bohaté, že by stály za samostatné zpracování, v rozsáhlejším a hlubším záběru. To ale nebylo cílem hodnocené dizertační práce. Její snahou bylo hlavně upozornit na opomíjené téma, na jeho obrazovou bohatost, případně inspirovat k jeho dalšímu zpracování. Viz Markův citát: „Byl bych proto rád, aby má práce byla nahlížena jako první pokus o komplexnější zpracování mnohavrstevnaté červí ikonografie a mohla dále sloužit jako inspirace a „odrazový můstek“ pro všechny, které téma červů v dějinách umění i vizuální kultury zaujme a budou mít chuť jej dále hlouběji zkoumat a rozšiřovat tak dosavadní rejstřík zobrazení i významů o další nové objevy.

Na tomto místě bych i za sebe rád poděkoval všem konzultantům dizertační práce, za jejich zasvěcené rady a významnou pomoc.

Odpovědně mohu říci, že se Marek Škubal věnoval doktorskému studiu po celou dobu velice svědomitě. Tvořil také platného člena našeho ateliérového „týmu“, kde jako doktorand pomáhal při konzultacích, instalacích klousur a podobně. Téma, které si zvolil je blízce spjaté i s jeho tvůrčí činností praktikujícího umělce.

Byl a je patrný interes, s jakým k tématu dizertační práce přistupoval. Její obě části, praktická i teoretická se mohou uplatnit samostatně. Zároveň se vzájemně doplňují.

Dizertační práci Marka Škubala považuji za kvalitní, doporučuji ji k obhajobě a následně k udělení titulu Ph.D.

Jiří Petrboč
škouitel